

Bestuursnotitie

Datum 1 maart 2024

Onderwerp Bestuursopdracht inzake bijdrage voor het verminderen van de financiële problematiek gemeenten

1. Aanleiding

In de begrotingsrichtlijnen 2025 heeft OZHZ het signaal afgegeven dat er sprake is van grote onzekerheden ten aanzien van de gemeentefinanciën. Vanaf 2026 is sprake van een zogenaamd 'ravijnjaar'. Als gevolg van een herverdeling van het gemeentefonds en de toenemende kosten van de zorg die voor rekening van de gemeenten komen, zullen veel gemeenten naar verwachting in 2026 een fors structureel tekort op de begroting krijgen. Ook OZHZ zal zijn steentje moeten bijdragen aan het oplossen van de problematiek en ziet dit nadrukkelijk als een collectieve gemeenschappelijke opgave.

In de AGE van 26 oktober 2023 gaf OZHZ al aan er de voorkeur aan te geven dat deelnemers gecoördineerd met voorstellen en zoekrichtingen komen voor (eventuele) financiële taakstellingen voor OZHZ. In het AB van 30 november heeft de voorzitter van de Auditcommissie het DB opgeroepen om gericht actie te gaan ondernemen op het te doorlopen proces richting het ravijnjaar 2026.

Inmiddels heeft de gemeente Dordrecht zich al gemeld bij OZHZ met de aankondiging dat er een financiële taakstelling aan zit te komen. Daarnaast is door de besturen van GR DGJ en de GR Sociaal een bestuursopdracht vastgesteld aan de beide organisaties met als doel om "met tijd- en impact scenario's de mogelijkheden in kaart te brengen die de beide diensten zien om bij te dragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten". De gemeentesecretaris van Dordrecht heeft bij directeur OZHZ gepolst of en hoe OZHZ aan zou kunnen haken bij deze beweging in de regio.

Dit alles overziende lijkt het wenselijk dat OZHZ proactief een proces in gang zet om de gemeenten behulpzaam te zijn bij het meedenken over oplossingen. Tegelijkertijd is OZHZ opgericht om de wettelijke taken uit te voeren op het gebied van een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving, waaraan vanuit de inhoud en vanuit het rijk minimale (kwaliteits- en robuustheids-) eisen worden gesteld. De te bedenken oplossingen en de te maken keuzes moeten ook tegen die achtergrond kunnen worden onderbouwd. Daarom besprak OZHZ dit onderwerp op 15 februari 2024 met de leden van de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) en Adviesgroep Eigenaren (AGE).

2. Aanpak

Op dit moment is binnen OZHZ nog niet duidelijk wat de financiële opgave voor de gemeenten in de regio zal zijn, laat staan wat de omvang van een (eventuele) financiële taakstelling voor OZHZ zal zijn. Vooruitlopend op die helderheid denkt OZHZ vooralsnog aan de volgende zoekrichtingen (niet limitatief):

- Externe budgetten OZHZ (versoeringen/ombuigingen, maar ook vervangen van dure inhuur voor

eigen medewerkers).

- Efficiëntie in processen (denk aan wijze van rapporteren, verlichten administratieve last offertes, automatisering van processen, etc). Maar denk ook aan minder maatwerk, minder flexibiliteit en meer standaardisatie in processen en producten.
- Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal) binnen het af te nemen takenpakket (denk aan gezamenlijke keuzes in het RUN, stoppen met bepaalde expertises in de plustaken).
- Kostenbesparingen bij de deelnemers door taken over te hevelen naar OZHZ. Eerder hebben we de gemeenten al eens laten weten dat zij daarmee een besparing van 10% op de kosten kunnen realiseren.

3. Planning van het traject

Als OZHZ rekening dient te houden met een financiële taakstelling, dan zou deze idealiter verwerkt moeten worden in de begrotingsrichtlijnen 2026. De planning van het (externe) bespreek- en besluitvormingsproces rond de begrotingsrichtlijnen is als volgt:

- AGE/AGO 24 oktober 2024
- DB 7 november 2024
- AB 28 november 2024

Dit is de reguliere planning, en kan beschouwd worden als de minimale variant. Ervan uitgaande dat een eventuele financiële taakstelling tot ingrijpende keuzes kan leiden, is het wenselijk om het DB al eerder mee te nemen in de verschillende denkrichtingen en scenario's. Dat zou betekenen dat er al eerder concepten in het DB gebracht moeten worden, die zijn voorbesproken met AGE en AGO. De planning daarvan is als volgt:

- AGE/AGO 29 augustus 2024
- DB 13 september 2024

4. Overige opgaven voor OZHZ

In aanvulling op het voorgaande is het tot slot belangrijk om te benoemen dat - parallel aan dit traject - OZHZ ook een forse eigen inhoudelijke en financiële opgave heeft, waar al in 2024 / 2025 dekking voor gevonden moet worden. Deze vloeit voort uit exogene ontwikkelingen, zoals de situatie op de arbeidsmarkt. Daarnaast speelt dat OZHZ moet kunnen (blijven) voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria: op basis van landelijke normering (vastgesteld door een bestuurlijke stuurgroep van IPO, VNG, ODNL en het Ministerie van I&W). In dat kader dient OZHZ thans het opleidingsbudget en de capaciteit voor Business Intelligence (de kwaliteit en het gebruik van data) te verhogen. Ook dienen er voldoende middelen beschikbaar te zijn voor innovatie. Laatstgenoemde onderwerpen dragen direct bij aan de uitvoering van de wettelijke (VTH-) omgevingstaken en nieuwe ontwikkelingen binnen het omgevingsdomein waarvoor de gemeenten en provincie aan de lat staan (zoals klimaatadaptatie, circulariteit, enz.). OZHZ streeft ernaar om deze opgaven zoveel als mogelijk binnen de kaders van de eigen begroting (en dus die van de deelnemers) op te vangen. Daarmee worden de facto al de nodige besparingen gerealiseerd.

De overige opgaven vallen buiten de scope van de opdracht voor de interdisciplinaire werkgroep, maar er ligt uiteraard wel een duidelijke verbinding tussen de twee sporen. Zo valt de communicatie hierover ongeveer in hetzelfde tijdvak (namelijk via de begroting 2025 die in april voor zienswijze naar de deelnemers gaat).

5. Bestuursopdracht

Gelet op het voorgaande stelt de directie daarom voor om de volgende bestuursopdracht te verstrekken:

"Het nader uitwerken van bezuinigingsmogelijkheden en/of inhoudelijke keuzes die bijdragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten en provincie. Uitgangspunt is een collectieve aanpak langs de volgende lijnen:

- *Externe budgetten OZHZ.*
- *Efficiëntie in processen.*
- *Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal).*
- *Kostenbesparingen bij de deelnemers door taken regionaal uit te laten voeren.*

De uitwerking krijgt gestalte in nauwe samenwerking met de ambtelijke vertegenwoordigers van gemeenten en provincie. Bestuurlijke agendering van de resultaten vindt plaats bij de Begrotingsrichtlijnen 2026".